

METAFOOR VAN DOOD EN NIEUW LEVEN

Ook al heeft het ophangen van walvisbotten in kerken oude papieren, dit project moet het op het eerste gezicht hebben van de **confrontatie** tussen de oermetafoor van de walvis (die onmacht, dreiging, kwaad... oproept) en de religieuze ruimte. Of is er meer aan de hand?

In elk geval is de 'figuur' van de walvis niet vreemd aan de Bijbels-christelijke traditie. Met name in het Bijbelboek Jona speelt hij een belangrijke rol. Jona is een onwillige profeet, die weigert op missie te trekken naar de verderfelijke stad Nineve. Hij vlucht met een boot, maar wordt overboord gegooid omdat hij - wegens zijn ongehoorzaamheid - schuldig wordt geacht voor de vernietigende storm die het schip bedreigt. *"Nu zond de HEER een grote vis om Jona te verzwelgen. En Jona was in de buik van de vis, drie dagen en drie nachten."* In de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst staat er letterlijk een 'groot zeedier', een zeemonster. De iconografie en vertelkunst hebben er tot op vandaag een walvis in gezien –waarom niet?

Paradox

Ook in dit Bijbelse verhaal staat de buik van de vis voor benauwdheid, nood en dood. Het is de *'schoot van de onderwereld'*, de *'afgrond'*, de *'grafkuil'*. Maar tegelijk verandert die schoot van de onderwereld in een schoot van ontferming, waar nieuw leven wordt geboren. Want Jona maakt er een innerlijke ommekeer mee: hij wendt zijn gelaat weer tot de HEER. Het verblijf van drie dagen en drie nachten in de buik van de vis is een tijd van bezinning en ommekeer, een tijd van opstaan uit de dood en toekeer naar leven. En de HEER geeft de vis het bevel Jona weer aan land te spuwen.

Die paradox van 'dood en nieuw leven' hebben de eerste christenen herkend in het sterven en verrijzen van Jezus die ook drie dagen drie nachten in het graf bleef om dan op de derde dag op te staan uit de doden. *"Geen groter teken dan het 'teken van Jona',"* schrijft de evangelist Mattheüs.

Bedreiging, dood én een nieuw begin: dat is de paradox die het hart uitmaakt van de christelijke traditie. Het skelet van de in Gent aangespoelde 'invis' die nu in de kooromgang van de Sint-Baafskathedraal hangt, belichaamt die paradox. En dus vormt hij niet zozeer een **confrontatie** met het hart van de religieuze ruimte, maar is hij veeleer een **illustratie** ervan.

Meer info over de Sint-Baafskathedraal, bisschopskerk in Gent, op www.sintbaafskathedraal.be en www.bisdомgent.be.

Tekst: Peter Vande Vyvere